

กิตติกรรมประกาศ
บทคัดย่อภาษาไทย
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
บทที่

1 บทนำ

1. ความเป็นมาและสภาพปัญหา	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 สภาพปัญหา	3
2. สมมุติฐานของการวิจัย	5
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
4. ขอบเขตของการวิจัย	6
5. วิธีดำเนินการวิจัย	6
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	7

2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ

1. อาชญากรรมแบบเป็นองค์การหรือองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime)	8
1.1 คุณลักษณะขององค์กรอาชญากรรม	9
1.2 กิจกรรมขององค์กรอาชญากรรม (Activities of Organized Crime)	12
1.3 องค์กรอาชญากรรมและกิจการที่ชอบด้วยกฎหมาย (Organized Crime and Legitimate Enterprise)	13
2. การประยุกต์ทฤษฎีองค์กรต่อองค์กรอาชญากรรม	14
2.1 แนวคิดและความสำคัญของโครงสร้าง	15
2.2 การเป็นศูนย์รวมอำนาจ (Centralization)	15
2.3 ความซับซ้อน (Complexity)	16
2.4 ความมีแบบแผน (Formalization)	17
2.5 ลักษณะเฉพาะโครงสร้างไม่มีความแน่นอน (Contingency Structural Determinants)	17
3. ความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ	17
3.1 หลักพื้นฐานของความร่วมมือระหว่างประเทศ	18
3.2 การพัฒนาความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ	19

3.2.1 องค์การตำรวจสากล (Interpol)	19
3.2.2 ความร่วมมือของอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ	20
3.2.3 ความร่วมมือของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา	24
3.2.4 ความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก	24
3.2.5 ความร่วมมือกับมิตรประเทศ ความร่วมมือกับออสเตรเลีย	25
3.2.6 ความร่วมมือกับญี่ปุ่น	25
3.2.7 ความร่วมมือกับสหรัฐอเมริกา	25
3.2.8 ความร่วมมือกับอังกฤษ	25
3 ข้อกำหนดในเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านด้าน องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร	26
1. ขอบเขตของอนุสัญญา	26
1.1 ขอบเขตของการใช้บังคับ	27
1.2 การกำหนดให้การมีส่วนร่วมในกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรเป็น ความผิดอาญา	27
1.3 การกำหนดให้การฟอกทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำอาชญากรรมเป็น ความผิดอาญา	28
1.4 การกำหนดให้การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นความผิดอาญา	30
1.5 การกำหนดให้การขัดขวางความยุติธรรมเป็นความผิดอาญา	30
1.6 การกำหนดความผิดในการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	31
1.7 ความผิดฐานลักลอบขนย้ายผู้ย้ายถิ่นทางบก ทะเล และอากาศ	32
2. เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ	33
2.1 การจัดส่งภายใต้การควบคุม (Controlled Delivery)	35
2.1.1 สถานการณ์ปัจจุบัน	35
2.1.2 ประเด็นทั่วไปและปัญหา	37
2.1.3 ข้อเสนอแนะและการแก้ปัญหา	38
2.2 การปฏิบัติการลับ (Undercover Operation)	40
2.2.1 สถานการณ์ปัจจุบัน	40
2.2.2 ประเด็นทั่วไปและปัญหา	42
2.2.3 ข้อเสนอแนะและการแก้ปัญหา	43
2.3 การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Surveillance)	44

2.3.1 สถานการณ์ปัจจุบัน	44
2.3.2 ประเด็นทั่วไปและปัญหา	47
2.3.3 ข้อเสนอแนะและการแก้ปัญหา	48
2.4 สรุป	49
4 เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษของประเทศไทย	50
1. การสืบสวนสอบสวน	50
2. การดักฟัง	54
2.1 ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์	54
2.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	55
2.3 พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ.2477	55
2.4 พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ.2528	56
2.5 พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.2502	56
2.6 พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พ.ศ.2457	56
2.7 พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2535	56
2.8 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2545	57
2.9 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542	60
2.10 หน่วยงานที่มีการดักฟัง	62
2.11 มุมมองของหน่วยงานเอกชนเกี่ยวกับการดักฟังในประเทศไทย	64
2.11.1 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ เอไอเอส	64
2.11.2 ความเห็นของนักเทคนิค	65
2.11.3 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.)	65
2.12 ผลของการดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย	66
2.12.1 ขอบเขตของความหมายของพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ	66
2.12.2 เทปบันทึกเสียงกับพยานหลักฐาน	67
2.12.3 แนวคำพิพากษากฎีกา	69
3. การจัดส่งภายใต้การควบคุม (controlled delivery)	70
3.1 ความหมายของการจัดส่งภายใต้การควบคุม (controlled delivery)	70
3.2 การพิจารณาปัจจัยที่ใช้ในการจัดส่งภายใต้การควบคุม	71
3.2.1 ข้อพิจารณาเริ่มต้น	71

3.2.2 ข้อพิจารณาประการอื่น	71
3.3 วิธีการจัดส่งภายใต้การควบคุม	71
3.4 การพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย	72
3.5 ความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดส่งภายใต้การควบคุม	73
3.6 พยานหลักฐานที่ได้จากการจัดส่งภายใต้การควบคุม	73
3.6.1 การจัดส่งภายใต้การควบคุมจากต้นทางต่างประเทศมายังปลายทาง ประเทศไทย	74
3.6.2 การจัดส่งภายใต้การควบคุมจากต้นทางประเทศไทยไปยังปลายทาง ต่างประเทศ	74
3.7 ตัวอย่างคดีที่มีการวิธีการจัดส่งภายใต้การควบคุม	75
3.7.1 คำพิพากษากฎีกาที่ 3914/2541	75
3.7.2 คดีนายโคโธรนี อาลโด	77
3.7.3 คดีนายวิศิษฐ์ หรือแมว ศิลปจารีศรี กับพวก	78
3.7.4 คดีนายธรรมบุญ แซ่ฝ่อ กับพวก	80
4. การอำพรางตัว (Undercover)	81
4.1 ลักษณะของการอำพรางตัว (Undercover)	82
4.2 ชนิดของการอำพราง	82
4.3 วัตถุประสงค์ของการอำพราง	83
4.4 การเลือกบุคคลที่ปฏิบัติการอำพราง	83
4.5 วิธีการอำพราง	83
4.6 การควบคุมการปฏิบัติการอำพราง	83
4.7 กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติการอำพราง	84
4.8 พยานหลักฐานที่ได้จากการปฏิบัติการอำพราง	85
5. การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	86
5.1 ลักษณะการสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	86
5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	87
5.3 การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการสะกดรอย	87
5.4 ข้อจำกัดในการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	86
5.5 บทบัญญัติของกฎหมายและการรับฟังพยานหลักฐาน	88
6. การล่อให้กระทำผิด	89

6.1 ลักษณะของการล่อซื้อ	89
6.2 วิธีการล่อซื้อ	90
6.3 การควบคุมการล่อซื้อ	91
6.4 พยานหลักฐานที่ได้จากการล่อซื้อ	91
6.5 สายลับล่อซื้อ ซึ่งเป็น “การกันประจักษ์พยาน” ออกจากการพิจารณาของศาล	93
6.6 คำพิพากษาฎีกาเกี่ยวกับการล่อซื้อ	95
6.7 ตัวอย่างคดีล่อซื้อ	97
6.7.1 ความเป็นมา	97
6.7.2 ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการยกฟ้อง	98
6.7.3 วิเคราะห์คำพิพากษาฎีกาตามข้อ 6.7.1	99
5 สิทธิเสรีภาพกับการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษของประเทศไทย	104
1. ความเป็นมา	104
2. หลักการพื้นฐานของสิทธิและเสรีภาพ	105
2.1 สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ	106
2.2 การล่วงละเมิด	108
2.3 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	108
2.4 เปรียบเทียบกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาที่มีการคุ้มครองสิทธิ ของบุคคล	112
3. สิทธิเสรีภาพกับเทคนิคการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีพิเศษ	113
3.1 การดักฟัง	113
3.2 การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	116
3.2.1 การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สะกดรอยจากภายนอกเคหสถาน	116
3.2.2 การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สะกดรอยจากภายในเคหสถาน	117
3.2.3 การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สะกดรอยจากสิ่งของหรือยานพาหนะ	117
3.3 การอำพรางตัว	118
3.3.1 กรณีล่วงรู้ข้อมูลข่าวสารในหน้าที่	118
3.3.2 กรณีล่วงรู้ข้อมูลข่าวสารจากการสืบสวน	118
3.4 การจัดส่งภายใต้การควบคุม	119
3.4.1 กรณีเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นเป็นผู้ถือสิ่งของต้องห้าม	119
3.4.2 กรณีบุคคลอื่นเป็นผู้ถือสิ่งของต้องห้าม	121

3.4.3 กรณีที่ใช้ผู้กระทำความผิดและถูกจับกุมให้ถือสิ่งของต้องห้าม	121
3.5 การล่อให้กระทำความผิด	121
6 เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษของต่างประเทศ	123
1. การดักฟัง	124
1.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	124
1.1.1 ประวัติ	124
1.1.1.1 ปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการถอดรหัส	124
1.1.1.2 การดักฟังเป็นเครื่องมือของการบังคับใช้กฎหมาย	128
1.1.1.3 เทคโนโลยีและความจำเป็นต่อการดักข้อมูลทางโทรศัพท์	130
1.1.2 การดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์	130
1.1.2.1 เหตุในการร้องขอให้ดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์	131
1.1.2.2 ความผิดอาญาที่อาจถูกดักฟัง	131
1.1.2.3 องค์การที่มีอำนาจอนุญาตให้ดักฟังและการพิจารณาคำร้องขอ... ดักฟัง	133
1.1.2.4 การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังการสนทนาทาง โทรศัพท์	135
1.2 กฎหมายแม่แบบว่าด้วยการดักฟังทางโทรศัพท์ของประเทศสหรัฐอเมริกา. (Model Electronic Surveillance Act 1996)	136
1.3 กฎหมายที่เกี่ยวกับการดักฟังทางโทรศัพท์ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐ เยอรมนี	144
1.3.1 การดักฟังการสนทนาทางโทรศัพท์ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ สหพันธ์รัฐมาตรา 10 (Gesetz zu Artikel 10 Grundgesetz (G 10)	144
1.3.2 การดักฟังทางโทรศัพท์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Strafprozessordnung)	150
1.3.2.1 การยึดไปรษณีย์ภัณฑ์ของผู้ถูกกล่าวหา (มาตรา 100 StPO)	150
1.3.2.2 อำนาจในการดักฟัง ขั้นตอน และกระบวนการใช้อำนาจ	151
1.3.2.3 หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟัง การสนทนาทางโทรศัพท์	153
1.4 การดักฟังของประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ (Republic of South Africa)	154
1.4.1 คำจำกัดความ	154

1.4.2 Interception และ monitoring	157
1.4.3 การร้องขอสำหรับการควบคุม	157
1.4.4 ประเด็นของการควบคุม	158
1.4.5 การควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย	159
1.4.6 การสนับสนุนการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายโดยผู้ให้บริการ	160
1.4.7 บทห้ามของการบริการโทรคมนาคม	161
1.4.8 ศูนย์กลางเครื่องมือรับและจับคลื่นทางโทรคมนาคม	162
1.4.9 การร้องขอตามบทบัญญัติของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการโทรศัพท์	162
1.4.10 การควบคุมตามบทบัญญัติข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการโทรศัพท์	164
1.4.11 ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับและเก็บรักษาโดยผู้ให้บริการ	165
1.4.12 คำสั่งตามที่ร้องขอ	166
1.4.13 การใช้ข้อมูลข่าวสารในการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาทางอาญา	166
1.4.14 ความลับ	167
1.4.15 ความผิดและโทษปรับ	167
1.4.16 การเพิกถอนสัญญาให้สิทธิในการจัดการบริการโทรคมนาคม	168
2. การจัดส่งภายใต้การควบคุม	169
2.1 ประเทศเยอรมัน	169
2.1.1 หลักเกณฑ์และกรอบในการทำงาน	170
2.1.2 ปัญหาของบุคคล	171
2.1.3 ข้อสังเกต	172
2.2 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 (United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances 1988)	172
2.2.1 กฎหมายที่ให้อำนาจในการใช้เทคนิคการจัดส่งภายใต้การควบคุม	174
2.2.2 ประเภทของเทคนิคการจัดส่งภายใต้การควบคุม	174
2.2.3 รูปแบบของการใช้เทคนิคการจัดส่งภายใต้การควบคุม.	174
2.2.4 รูปแบบของความร่วมมือระหว่างประเทศ	175
2.2.5 พยานหลักฐานที่ได้มาจากการใช้เทคนิคการจัดส่งภายใต้การควบคุม	175
2.2.6 ข้อจำกัดของการใช้เทคนิคการจัดส่งภายใต้การควบคุม	176
2.3 ข้อเสนอแนะและรูปแบบการจัดส่งภายใต้การควบคุมของ UNDCP	176

2.3.1 การปฏิบัติการจัดส่งภายใต้การควบคุม	177
2.3.2 การเริ่มต้นการจัดส่งภายใต้การควบคุม	177
2.3.3 ประเภทของการจัดส่งภายใต้การควบคุม	178
2.3.3.1 การจัดส่งภายใต้การควบคุมกับความร่วมมือของผู้กระทำ ความผิด	178
2.3.3.2 การใช้ความร่วมมือผู้กระทำความผิดในการจัดส่งภายใต้ การควบคุม	179
2.3.3.3 เด็กหรือเยาวชนซึ่งร่วมมือกับผู้กระทำความผิดหรือเด็กหรือ... เยาวชนติดตามร่วมมือกับผู้กระทำความผิด	180
2.3.4 การจัดส่งภายใต้การควบคุมกับการไม่ร่วมมือของผู้ฝ่าฝืน (ละเมิด)	181
2.3.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มกันที่แน่นชัด	181
2.3.4.2 การไม่ร่วมมือของผู้ฝ่าฝืน	181
2.3.4.3 การควบคุมสินค้าเข้าหรือสินค้าออก โดยการผ่านตลอด	181
2.3.4.4 บทบาทและความรับผิดชอบในการผ่านโดยตลอด	182
2.3.4.5 สินค้าต้องห้ามที่มีความไว	183
2.3.4.6 การควบคุมการส่งออกของวัตถุควบคุมหรือสารเสพติดประเภท ที่จำแนกไว้	183
2.3.4.7 การควบคุมการส่งออกของสินค้าซึ่งไม่ใช่ยาเสพติด	183
2.3.4.8 การผ่านโดยตลอดตามที่แจ้งไว้โดยการร้องขอ	183
2.3.5 ผู้บริการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์และไปรษณีย์ภัณฑ์ด่วนโดยการจัดส่งภายใต้ การควบคุม	184
2.3.6 ระดับการเริ่มต้น	185
2.3.7 การจัดส่งภายใต้การควบคุมของสินค้าที่ไม่เป็นยาเสพติด	185
2.3.8 การควบคุมและจัดการเกี่ยวกับพยานหลักฐาน	186
2.3.9 การนับจำนวนสำหรับสินค้าต้องห้ามสูญหาย	187
2.3.10 ค่าใช้จ่ายในการจัดส่งภายใต้การควบคุม	188
2.3.11 การรายงานการเตรียมการ	189
3. การปฏิบัติการลับและการล่อให้กระทำผิด	189
3.1 สหรัฐอเมริกา	189
3.1.1 การปฏิบัติการลับ (Undercover Operations)	189

3.1.1.1 คำนิยาม	190
3.1.1.2 อำนาจทั่วไป	191
3.1.1.3 อำนาจของการปฏิบัติการอำพราง	191
3.1.1.4 ประเภทของการปฏิบัติการอำพราง	191
3.1.1.5 อำนาจในกรณีฉุกเฉิน	195
3.1.1.6 การดำเนินการเมื่อได้รับความเห็นชอบ	195
3.1.1.7 เครื่องเตือนและการควบคุมการปฏิบัติการอำพราง	202
3.1.1.8 ข้อสงวน	205
3.1.2 การล่อให้กระทำความผิด (Entrapment)	205
3.1.2.1 หลักการพื้นฐาน	205
3.1.2.2 คดีเกี่ยวกับการล่อให้กระทำความผิด	206
3.1.2.3 การพิสูจน์ถึงความโน้มน้าว	207
3.1.2.4 การปฏิบัติการของรัฐที่รุนแรง	208
3.2 สาธารณรัฐแอฟริกาใต้	208
4. การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์	211
4.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	212
4.1.1 คำร้องขอ (Applications)	212
4.1.2 คำให้การที่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีการสาบาน (Affidavit)	215
4.1.3 คำสั่งศาล (Order)	219
4.1.4 การสะกดรอยด้วยวีดีโอ	220
4.2 รูปแบบของ UNDCP	221
7 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ	227
8 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	236
1. บทสรุป	236
2. ข้อเสนอแนะ	241
ภาคผนวก	243
ร่างพระราชบัญญัติการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษในการปราบปรามอาชญากรรม พ.ศ...	243
บรรณานุกรม	254